

Sprejeli smo plan za II. polletje 1969

Na zadnji seji centralnega delavskega sveta podjetja je bil sprejet proizvodno finančni plan podjetja za II. polletje 1969.

Plan je pripravljen na podlagi strokovnih analiz po poslovnih enotah in v skupnih strokovnih službah. Plan kot cilj in osnovni inštrument gospodarjenja sloni na doseženih rezultatih v preteklem obdobju, mehanizmu tržnega gospodarstva, stopnji izkoriščanja kapacitet, proizvodnem asortimentu, spremembah družbenih predpisov in pogojev, ki jih povzročajo začetna modernizacija in rekonstrukcija podjetja.

Taka oblika sprejemanja planov se je pokazala kot najbolj uspešna, ker se v pogojih samoupravne decentralizacije poslovnih enot in različnih vplivov tržnega mehanizma na proizvodni proces posameznih poslovnih enot zagotavlja najbolj optimalen in uspešen reprodukcijski tok kot celote. Zlasti je potrebno omeniti, da se v pogojih delovanja tržnega mehanizma družba umika kot posrednik med tržiščem in podjetjem in je vsako podjetje postavljeno v pogoje, kjer samostojno odloča o politiki razvoja in zagotovitve sredstev za razširjeno reprodukcijo. Zato je izredno pomembna prilagoditev pogojem tržišča in tržnim nihanjem. To je obenem kompleksna naloga strokovnih kadrov podjetja, ki je v planu za II. polletje določena v nalogi obvladovanja konjunktornega položaja na tržišču.

Plan kot usmerjevalec gospodarjenja je pripravljen v skladu z načeli poslovne politike, ki izravnava pogoje gospodarjenja in že v začetku postavljajo taka natančna delitvena razmerja, da je zagotovljena rast osebnih dohodkov in rast dobička (sredstev za razširjeno reprodukcijo). Noviteta, ki se pojavlja v planu, je na področju obračuna in evidence proizvodnega procesa. Dosedanji sistem evidence in obračuna ni omogočal dinamičnih in ažurnih podatkov za analize.

Zaradi tega je v planu II. polletja 1969 dano posebno poglavje, ki predpisuje način, metodo in čas (s konkretnimi zadolžitvami) evidence in obračuna proizvodnje. Vsi planski rezultati so konstruirani na podlagi predvidenih planskih cen, medtem ko bo obračun poslovnega procesa slonel na dejanskih cenah. S tem se v planu II. polletja 1969 postavlja v ospredje kategorija stroškov kot bistvenega faktorja za doseganje boljših rezultatov poslovanja.

V naslednji obravnavi bomo prikazali gibanje posameznih kategorij poslovnega procesa podjetja.

Kljub težavam, ki se pojavljajo z deli pri rekonstrukciji in modernizaciji, predvideva podjetje v letošnjem letu primerjalno z letom 1968, da bo doseženi obseg proizvodnje višji za indeks 126. V absolutnih podatkih znaša predvideni obseg proizvodnje 12 milijard S din.

Značilnost predvidenega obsega proizvodnje je, da se zlasti izredno hitro povečuje proizvodnja v finalnih poslovnih enotah, medtem ko se v proizvodnih poslovnih enotah obseg proizvodnje povečuje relativno počasneje. To je tudi razumljivo, ker je obseg proizvodnje v posameznih poslovnih enotah ozko povezan z dotokom surovin.

Povečanje predvidenega obsega proizvodnje podjetja rezultira iz večje serijske proizvodnje, usklajenega asortimenta proizvodnje, kooperacijskega sodelovanja v samem podjetju in s kooperanti navzven ter povečanja števila zaposlenih.

Prodaja kot druga pomembna kategorija pa zaradi splošno ugodnega trenutnega tržnega položaja, kvalitetnega asortimenta in predvidene jesenske prodajne sezone (izkušnje kažejo, da se dosega najvišji obseg prodaje ravno v tem obdobju), kaže v letu 1969 primerjalno z lanskim letom porast za indeks 136.

Izvoz v letu 1969 bo dosežen po ocenah v višini 4,6 ml. dolarjev in bo za 36% višji, kot znaša doseženi izvoz v letu 1968.

Pretežni del proizvodov (98% celotnega izvoza) bomo plasirali na konvertibilna tržišča (ZDA), kar je tudi v družbenega stališča izredno pomembno za zagotovitev ugodnejše plačilne bilance in večje trdnosti dinarja nasproti ostalim valutam (pariteta).

V planu smo zastavili nalogo, da v II. polletju 1969 proučimo Konec na 2. strani

Človek na Luni!

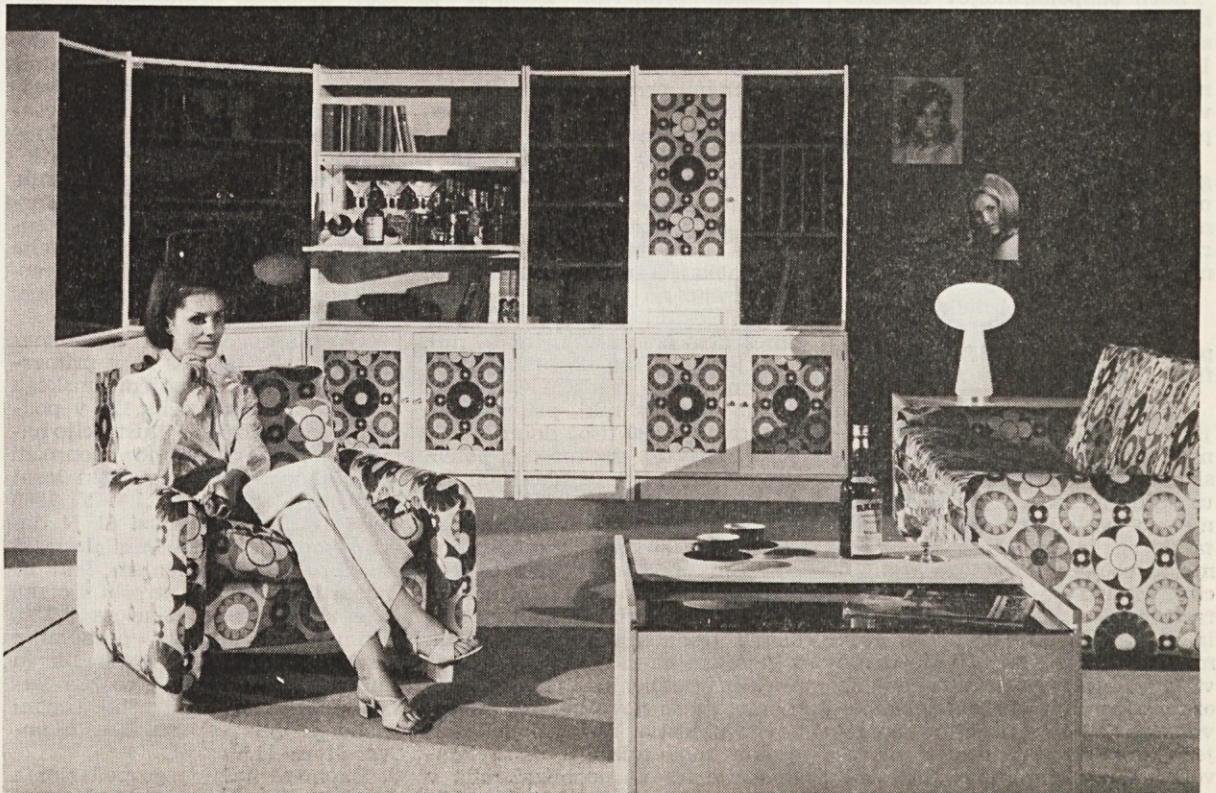
Morje tišine, Mesec, 21. julija 1969, 21,17:45. Človek je prispel na mesec. Astronavt Neil Armstrong je z obema nogama stopil na površino našega nebesnega soseda. Milijoni ljudi na našem planetu so s posredovanjem televizije postali priče tega zgodovinskega trenutka. To je ne le trijumf človeka in ene države, ki ga je poslala tja, to je dosežek vsega človeštva, rezultat prizadevanj celotne človeške preteklosti, nemirne sedanjosti in pogumnega prodora v neznano prihodnost. To je trenutek zgodovine, trenutek največje človekove avanture in dosežka, ki je davne sanje spremenil v stvarnost.

Največja civilna tehnološka mobilizacija ljudi in njihovih stvaritev se je končala s prvimi koraki na drugem svetu. Več kot 400.000 ljudi je sodelovalo pri pripravljani in izstrelitvi rakete s kozmično ladjo, ki imata več kot 3 milijone posebnih rezervnih delov.

Človek je dočkal svoj veliki trenutek! Prve Armstrongove besede na Mesecu so bile: »To je majhen korak za človeka, vendar pa velik skok za človeštvo.« Kolombi vesolja — Armstrong, Aldrin in Collins — bodo ostali zapisani v zgodovini, kot prvi zemljani, ki jim je uspelo uresničiti davne sanje človeškega rodu.

Vendar tudi od tam, iz vesoljskih daljav, velja človekov prvi pogled, njegova prva misel še vedno svetu, od koder prihaja. Človek se nemara še nikoli ni tako jasno zavedal, kako močno pripada lastnemu svetu, kako zelo je zemljan, čeprav posega v teh trenutkih že po zvezdah.

Morda bo vesoljska ladja Columbia kot simbolična inačica Kolumbove zgodovinske jadnice postavila v zgodovini nov mejnik, še pomembnejšega od čudovitosti tolikšnega uspeha vesoljske tehnike — mejnik v razvoju človeških odnosov v svetu.

Naš novi proizvod — dnevna soba »Patricia«

Sprejeli smo plan za II. polletje 1969

Nadaljevanje s 1. strani

čno zaradi obvladovanja potencialnih področij plasmana po izvršeni modernizaciji in rekonstrukcijah. To je tudi pomemtržišča Zahodne Evrope in tržišča strukciji.

Na domačem trgu planiramo še nadaljnje širjenje, ki bo podprta z reklamo in propagando Brestovih proizvodov. Skladno s povečanjem obsega proizvodnje, prodaje in izvoza se v planu predvideva povečanje finančnega rezultata. Tu predvsem mislimo na kategorije dohodka, osebnih dohodkov in dobička. Podjetje predvideva, da bo v letu 1969 povečalo dohodek, primerjalno z letom 1968 za indeks 129, dobiček pa za indeks 171. Ti rezultati so pogojeni ne le s predvidenim obsegom proizvodnje in prodaje, temveč tudi z delovanjem zunanjih faktorjev, ki so trenutno zelo ugodni.

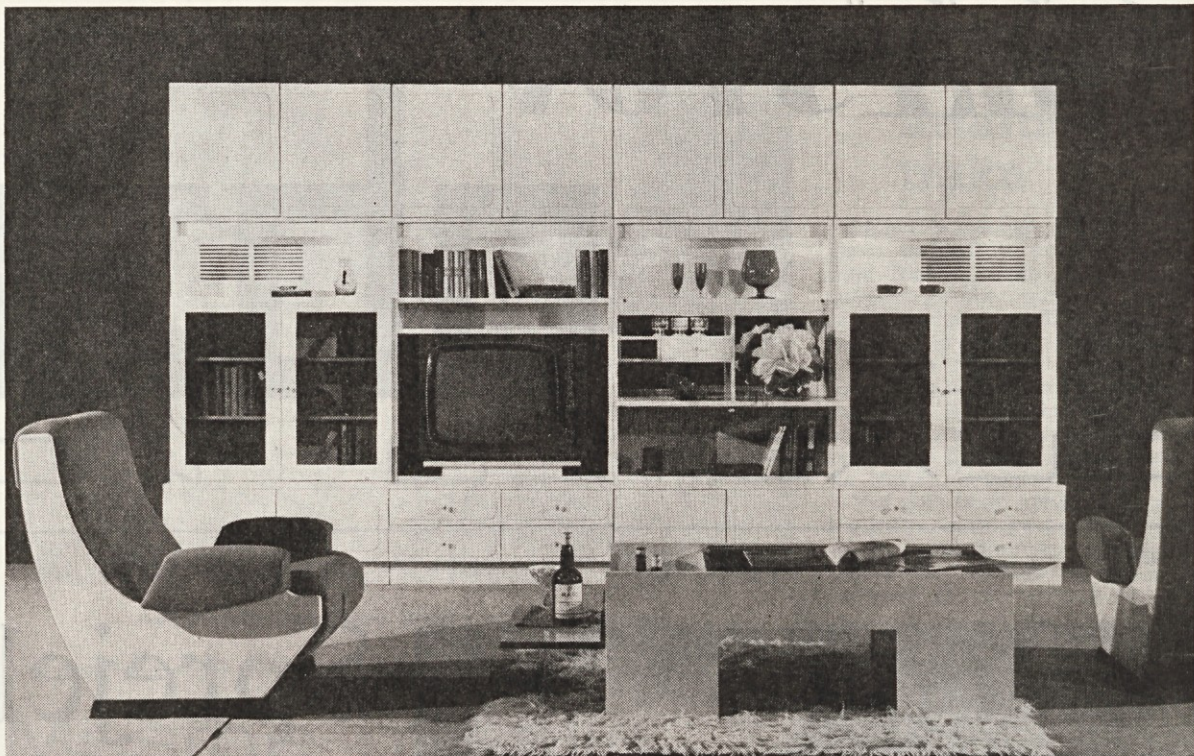
Poprečni osebni dohodki na zaposlenega so v planu II. polletja predvideni na višni 1176 N din, kar je visoko nad ravnijo poprečnih osebnih dohodkov v ostalih podjetjih lesne industrije SR Slovenije.

Primerjava planiranih finančnih rezultatov nam pove, da istočasno povečujemo osebne dohodke in sredstva za razširjeno reprodukcijo, kar govori v prid sedanji in planirani poslovni orientaciji programiranja reprodukcije podjetja. Z obratnimi sredstvi gospodarijo poslovne enote samostojno. Obratna sredstva se pojavljajo kot najbolj mobilna in zahtevna kategorija kapitala podjetja in celotnega poslovnega procesa. Zagotovitev potrebne mase

obratnih sredstev po planirani dinamiki povzročajo najnižje stroške in omogoča krogotok kapitala podjetja in cirkulacijo sredstev tako, da je dejansko aktiven celoten kapital podjetja. Da bi zagotovili nemoten reprodukcijski tok in aktivnost obratnega kapitala, smo v planu predvideli, da predstavlja planirana masa obratnih sredstev po poslovnih enotah maksimalen normativ zaloga. Prekoračitev tega normativa pomeni ogrožanje zagotovitve nemotene reprodukcije toka v podjetju. Zaradi tega vsi stroški iz tega naslova bremenijo nosilce povzročenih odstopanj (poslovne enote).

Planirani rezultati v planu za II. polletje 1969 zahtevajo od strokovnih kadrov podjetja maksimalno angažiranje in stalno prisotnost pri uresničevanju postavljenih ciljev. S tem se uresničuje strokovnost in odgovornost vseh kadrov, ki so posredno ali neposredno sodelovali pri sestavi planskih obveznosti.

Obvladovanje postavljenih planskih ciljev pa zahteva od strokovnih kadrov stalno prisotnost na trgu in pa pri analiziranju vplivov na programirani proizvodni proces, ki bi jih povzročile spremembe družbenih predpisov (obdavčenje osebnih dohodkov, omejitve kreditov in podobno). Doseganje planiranih rezultatov je interes in cilj slehernega delavca na Brestu, ker se s tem omogoča še naprej hiter razvoj podjetja vedno na višji reprodukcijski ravni, istočasno pa se veča tudi standard zaposlenih. B. Mišič

Dnevna soba ABCD programa

Modernizacija in kadrovske ukrepi

Vsak dan znova opažamo rast novih proizvodnih objektov, prihajajo že novi stroji, skratka modernizacija Bresta je v polnem razmahu.

Vsaka modernizacija zahteva tudi vlaganje v človeka — proizvajalca. Strokovne službe so pred meseci opravili podroben

plan nalog kadrovskega področja, ki kompleksno obravnava problematiko kadrov v poslovnih enotah, kjer poteka modernizacija. Pri izvršitvi nalog so sodelovala tajništva in vodstva poslovnih enot, ekipa tehnologov — inženirjev v investicijski grupi Skupnih strokovnih služb in kadrovska služba.

Med nalogami, ki so že izvršene, naj omenim izdelavo opisov in analiz vseh delovnih mest, kjer se organizacijsko ali tehnološko menja dosedanja vsebina dela. Opise in analize obdelujemo naprej tako, da bodo služili kot osnova pri izdelavi ocen delovnih mest z analitično oceno.

Drugi sklop nalog je zajemal priprave in izvedbo razporeditve delavcev na delovna mesta, tako v proizvodnji kot v strokovnih službah. Pri razporeditvi delavcev smo težili za tem, da bo pravi človek na pravem delovnem mestu.

Za zaposlene v TP Cerknica in TP Martinjak je bil izdelan pregled, ki je poleg splošnih podatkov zajemal še zdravstveno stanje, število nesreč ter dosedanje delovne izkušnje in specializacije. Tako smo pri odločanju, kdo naj zasede posamezno delovno mesto, izhajali iz zahtev delavnega mesta ter poleg že omenjenih podatkov o delavcu upoštevali še starost in spol ter kvalifikacijo delavca, za zasedbo nekaterih delovnih mest, pa tudi delavčeve sposobnosti in spretnosti. Za zahtevnejša delovna mesta je predvidena tudi rezervna zasedba, ki bo v primeru odsotnosti delavca omogočila nemoten potek proizvodnje.

Ekipa tehnologov, ki je sodelovala pri načrtovanju nove tehnologije in modernizacije, je izdelala vsebino učne snovi, ki naj jo člani obeh kolektivov spoznajo pred uvedbo novih strojev in naprav. Da bi zagotovili čim hitrejšo uvajanje v modernizirani proizvodnji, smo z akcijo strokovne priučitve zaposlenih začeli razmeroma zgodaj.

Že v začetku julija so bila opravljena prva predavanja za tehnični, instruktorski, monter-

ski in vzdrževalni kader. Predavanja so bila dobro organizirana in zelo dobro obiskana. Predavatelja sta z uporabo vizualnih pomagala prikazala in obrazložila vse novosti, ki se bodo pojavile v posameznih oddelkih in tovarni kot celoti.

Sredi meseca pa smo organizirali informativne sestanke, na katerih so bili vsi zaposleni seznanjeni z novostmi nove tehnologije in organizacije v celoti, poseben poudarek pa je bil na tehnologiji in organizaciji posameznega oddelka. Tudi predavanja so bila dobro obiskana, predavatelja sta ob sodelovanju tehnologov in inštruktorjev prikazala in opozorila tudi na začetne težave, ki spremljajo vsako uvajanje novosti v proizvodnjo.

Funkcionalno usposabljanje delavcev na novih strojih in napravah bo sledeča stopnja strokovne priučitve. Za delavce, ki bodo delali ali vodili nekatere zelo zahtevne stroje, pripravljamo specializacijo na sorodnih ali enakih strojih v podjetjih, kjer imajo že vpeljana tako tehnologijo.

Ob prihodu strojev in naprav v oddelke, bodo delavci, ki so predvideni za delo na teh strojih, sodelovali že pri montaži. Odgovorni inštruktorji in tehnologi ter referenti za varnost jim bodo dali detaljne instrukcije o načinu in postopku pravičnega in varnega dela. S trenutkom, ko bodo vključene v proizvodnjo vse novosti, bo končana osnovna stopnja strokovne priučitve zaposlenih. Sledil bo še obvezen preizkus potrebnega znanja, v ta namen bodo strokovne službe izdelale ustrezne teste znanja.

Za prihodnjo izobraževalno sezono, ki se bo pričela predvidoma v mesecu oktobru ali novembru, pa strokovne službe že pripravljajo točne programe in načrte za posamezne poklicne profile.

Tako zastavljene naloge bodo ob tvornem sodelovanju delavcev, predvsem tehničnih, omogočile vsem zaposlenim dosego potrebnega znanja za čim kvalitetnejše opravljanje dela na delovnem mestu. V. Harmel

Rezultati prvega polletja so ugodni

Podjetje ugotavlja konec vsakega leta poslovni rezultat za I. polletje ter ocenjuje uspešnost gospodarjenja. Pri tem se vključujejo posamezni faktorji, ki so vplivali pozitivno ali negativno na poslovni uspeh podjetja bolj v določene pokazatelje, ki ali manj nakazujejo tendenco gibanja. Primerjava poslovnega procesa le s pomočjo pokazateljev ni najbolj primerna (ti le nakazujejo tendence), ker ne upošteva vseh dejavnikov doseženega proizvodnega uspeha. Prav zaradi tega in zaradi boljše preglednosti doseženega poslovnega rezultata bomo izvršili primerjave doseženih rezultatov v letošnjem I. polletju nasproti enakemu obdobju lanskega leta po posameznih kategorijah.

Eden od pokazateljev uspešnosti gospodarjenja je doseženi obseg proizvodnje, ki je v letošnjem I. polletju dosežena v višini 6,0 milijard S din, kar je za 35% več, kot je znašal doseženi obseg prodaje v I. polletju 1969.

Povečanje obsega proizvodnje gre predvsem na račun povečanja obsega proizvodnje v finalnih poslovnih enotah, kar najbolj razberemo iz sledeče razporeditve:

Proizvodnja po izdelkih v %	1967	1968
primarni izdelki	33,1 %	27,1 %
finalni izdelki	66,9 %	72,9 %

Povečanje obsega proizvodnje je rezultat povečane produktivnosti dela, večjega števila zaposlenih, večje serijske proizvodnje, usklajenega asortimenta proizvodnje po poslovnih enotah, kvalitetnejšega asortimenta proizvodnje in večjega izkoriščanja kapacitet. Zlasti je visoka tendenca rasti v TP Cerknica (indeks 150) in v TP Martinjak (indeks 138), medtem ko je obseg proizvodnje v primarnih poslovnih enotah ozko povezan z možnostjo nabave surovin, kar pogojuje umerjeno stopnjo rasti obsega proizvodnje v primarnih poslovnih enotah. Prodaja je dejansko kategorija poslovnega procesa, ki

pove stanje in odnos tega do proizvedenih in tržišču ponudnih proizvodov. V I. polletju 1969 se je zaradi ugodnih tržnih nihanj (višji osebni dohodki, intenzivnost gradbene sezone in v družbenem merilu investicijskih naložb, ugodnih kreditnih pogojev itd.) v letošnjem I. polletju primerjalno z enakim obdobjem lanskega leta bistveno povečalo, in sicer kar za 39,6%. Že same primerjave med doseženim proizvodnjeno in prodajo letošnjega in lanskoletnega I. polletja 1969 nam pove, da so se zaloge gotovih izdelkov kljub povečanju obsega proizvodnje relativno zmanjšale. Prodaja nasproti planski obveznosti I. polletja 1969 pa je dosežena z indeksom 105. Plasman finalnih izdelkov (pohištvo) in plasman primarnih izdelkov je potekal nad planskimi obveznostmi, postavljenimi v planu za I. polletje 1969. Vse to pove, da je asortiman proizvodnje usklajen kvalitetno in funkcionalno s potrebami kupcev.

V I. polletju 1969 smo za 19% izvozili več proizvodov, kot v enakem obdobju lanskega leta. Izvoz se je izvršil predvsem na tržišča konvertibilnih valut (ZDA) in le nekaj deset tisoč dolarjev je realizirano na klirinška področja (žagan les in vezane plošče). V doseženem izvozu v višini 1,7 mil. dolarjev je dejansko prikazano le vkrancano blago, medtem ko znašajo zaloge blaga v luki, pripravljene za vkrancanje, 690 tisoč dolarjev. Če združimo te vrednosti, potem ugotavljamo, da je planirani izvoz za I. polletje 1969 presežen za indeks 112.

Osnovna sredstva, ki so nujno potrebni faktorji proizvodnega procesa, so v prvem polletju 1969. leta narasla primerjalno na nabavno vrednost za 180 mil. S din v glavnem na račun delovnih priprav in gradbenih objektov. Omenjamo, da so novo nabavljena osnovna sredstva sestavni del programa modernizacije in rekonstrukcije ter da so angažirana v zadnjih mesecih I. polletja 1969. Prav zaradi tega je njihov učni-

nek na dosedanje proizvodni proces minimalen, medtem ko se bo v bodoče ta učinek pokazal skozi večji obseg proizvodnje in finančnih rezultatov.

Obratna sredstva so izredno pomembna kategorija zagotovitve nemotene proizvodnega procesa (omogočajo krogotok D-B-D in B-D-B). V I. polletju 1969 je podjetje razpolagalo z zadostno višino obratnih sredstev kljub povečanemu obsegu proizvodnje in investicijskih ukrepov na področju kratkoročnega kreditiranja. Tako ugodna tendenca obratnih sredstev je rezultat hitrejšega obratovanja zaloga, angažiranja meničnega poslovanja s kupci, smotne nabave reprovizivov in ugodnega plasmana. Zlasti kažejo ugodno tendenco terjatve do kupcev, ki so se primerjalno s stanjem konec leta 1968 znižale. Primerjava kategorij celotnega dohodka letošnjega leta ni realna, ker se je spremenila metodologija obračunavanja od plačane realizacije v lanskem letu na fakturirano realizacijo v letošnjem letu. Prav tako se je spremenila konstrukcija ugotavljanja in formiranja dohodka. Zaradi tega bomo kot finančne pokazatelje uspešnosti gospodarjenja primerjali osebne dohodke in doseženi dobiček.

Osebni dohodki na zaposlenega v I. polletju 1969 so v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta narasli za indeks 119 v podjetju kot celoti. Za ilustracijo navajamo, da znašajo poprečni osebni dohodki v slovenski lesni industriji za čas od I.—IV. 1969 1096 N din, kar je za 81 N din pod poprečnimi osebnimi dohodki na Brestu. V letošnjem letu so narasli življenjski stroški 4 članske slovenske družine za 8,7%. Primerjava indeksa poraščanja osebnih dohodkov na Brestu in indeksa življenjskih stroškov kaže, da so se tudi realni osebni dohodki delavcev na Brestu povečali za 11%.

Ekonomičnost gospodarjenja predstavlja odnos med celotnimi

Nadaljevanje na 4. strani

Pravnik odgovarja

Vprašanje: Ali lahko delavcu, ki izpolnjuje pogoje za upokožitev, preneha članstvo poslovne enote (delovno razmerje) po sklepu upravnega odbora?

Odgovor: Na zastavljeno vprašanje dovolj jasno odgovarja člen 108 TZDR, zato ga objavljamo brez komentarja:

»Delavcu lahko po sklepu delovne skupnosti brez njegove privolitve preneha delo v delovni organizaciji, ko dopolni pokojninsko dobo štiridesetih let (delavec) oziroma pokojninsko dobo petintridesetih let (delavka).«

Z. Zabukovec

Reklamacije, ki bi jih ne smelo biti

Analiza reklamacij za prvo polletje 1969. leta kaže, da še vedno nismo povsem dojeli, kako pomembna je kakovost proizvodnje.

Ne morem mimo tega, da ne bi omenil nekaterih pozitivnih premikov, ki smo jih v kakovosti proizvodnje dosegli. Velik korak naprej smo napravili na področju materialov in surovin, ki jih uporabljamo za posamezno vrsto proizvodnje. Še pred nekaj leti so bili pri nas eksotični furnirji povsem neznan, danes v proizvodnji že prevladujejo. Tu pa so možnosti še velike. Posamezne vrste furnirjev v svetu že dolgo nadomeščajo z raznimi eksotami, pri nas pa smo se s tem začeli ukvarjati šele v zadnjem času.

Tudi v kakovosti okovja smo precej napredovali. Pojavljajo se sicer še težave, ker nabavljamo večasih nekvalitetne zlasti klju-

čavnice. Menim, da bi morala naša nabavna služba pri posameznih stvarih imeti več občutka za kakovost in se predvsem s teh vidikov pogajati za ceno.

Večkrat pa je kakovost drugega pomena in cena odloča o posameznem nakupu blaga. Tako prakso bi morali na vsak način opustiti, ker je posledice čutili v proizvodnji, nekaj navideznih dinarjev razlike v ceni pa nikakor ne pokriva stroškov, ki jih imamo pri tem.

Ugotovitve kažejo, da je od celotnega blaga okrog 3% takega, ki je reklamirano. Ta odstotek sicer ni tako zaskrbljujoč, čeprav je nekje na meji dopustnosti. Zaskrbljujoče pa je, če izvor reklamacij razvrstimo po vrstah vzrokov in ugotovimo, da jih je več kot 50% popolnoma subjektivnega značaja. Sicer pa je bolje, če to podrobneje pogledamo.

Izvor napake

Strukturni delež glede na vse reklamacije

— slaba in površna kontrola končnih kontrolorjev	13 %
— transportne poškodbe	11 %
— napake monterjev v trgovini	11 %
— napake v načrtu izdelka	8 %
— tehnološke napake	8 %
— nestrokovna montaža kupca	8 %
— neutemeljene reklamacije	8 %
— slabo pakiranje okovja	8 %
— slabo pakiranje izdelkov	6 %
— konstrukcijske napake	4 %
— slučajne napake	4 %
— vzroka napake ni moč ugotoviti	13 %

Kdor bo podrobneje analiziral posamezne kategorije, bo lahko ugotovil, da je največ takih napak, na katere lahko vplivamo in da je tistih, na katere nimamo vpliva, zelo malo. Prav to pa je tisto, kar je zaskrbljujoče.

Da bi sedanje stanje izboljšali, smo sklicali sestanek vseh kontrolorjev, ki siceru ni bil prvi, mogoče tudi zadnji ne. Na tem sestanku smo jasno zahtevali neporečno kakovost naših izdel-

kov.

Sloves, ki smo ga pridobili na trgu, moramo za vsako ceno obdržati oziroma ga moramo negovati naprej še bolj kot doslej, ker se tržni odnosi vsak dan bolj zaostrejujejo.

Če bi to vprašanje zanemarili, bi se nam v prihodnje lahko maščevalo, posledice pa bi trpeli vsi.

Za kvaliteto izdelkov pa morajo skrbeti vsi, ne pa samo kontrolne službe.

T. Kebe

Montaža na tekočem traku

Prvič v zgodovini človeštva je človekova noga stopila na mesečevo površino. Tedaj je astronaut Armstrong izrekel besede: »Majhen korak za človeka, a velik skok za človeštvo!« To je resnica. Prav tako pa je tudi velika stvar, da smo ta trenutek lahko neposredno gledali.

Res je, da mi v tovarnah ne osvajamo vesolja. Naša velika odkritja so 'osvajanje' proizvodnje oziroma izpopolnjevanje proizvodnje. V tem pogledu smo šli za korak naprej v oddelku montaže, kjer smo si zamislili montažo izdelkov na tekočem traku.

Delo na tekočem traku bo teklo tako, da bomo na istem traku obdelovali montažne in demontažne izdelke, na posebnem pa glasbene omarice kot kaže načrt montaže; v sredini pa je nova korpus stiskalnice.

Posamezna delovna mesta predmontaže so ob tekočem traku, vsako delovno mesto pa ima svoj depo neobdelanih elementov. Vsako izmed delovnih mest je namenjeno za obdelavo samo enega elementa, ki ga po končani operaciji odložimo na tekoči trak in se premakne do naslednjega delovnega mesta. Do stiskalnice se tako kompletira ogrodje za montažne izdelke, do pakirne pa ves izdelek za demontažne izdelke.

Delo na traku mora biti popolnoma usklajeno, vsa delovna mesta pa morajo biti dokončno obdelana, to je stabilizirana, z vsemi šablonami in pripomočki, ki morajo biti v optimalnem položaju.

Vse električno orodje, ki ga uporabljamo sedaj v montaži, bomo zamenjali za pnevmatično, ki je sicer dražje, toda bolj preprosto za vzdrževanje in je popolnoma varno.

Montaža se nadaljuje v oddelku pakirne, tako da ne bo neke ostre meje med obema oddelkoma. Vse pakiranje se prav tako opravi na tekočem traku.

V montaži bodo vedno nastale težave, če bo zmanjkalo posameznih elementov. To pa se v nobenem primeru ne sme zgoditi, ker bo zaradi enega samega elementa obstal ves trak, česar si ne smemo privoščiti. Upamo, da bodo po rekonstrukciji zgornji oddelki solidnejši, kar zadeva kompletacijo izdelkov, saj jim bo pri tem pomagalo boljše planiranje, ki je tudi v razvojni fazi.

Ko smo se pričeli ukvarjati z idejo o tekočem traku montaže, smo si hoteli tako montažo nekje ogledati. Ker tega v lesni industriji pri nas ni, smo šli v tovarno GORENJE v Velenju in TOMOS v Koprno, kjer smo si ogledali tako montažo. Kljub temu, da to ni lesna industrija, smo vseeno videli veliko za nas zelo zanimivih stvari.

Montažo na tekočem traku bomo mi prvi uvedli v lesni industriji.

Zavedamo se, da bomo imeli v začetku veliko težav pri usklajevanju, toda upamo, da nam bo s pomočjo inštruktorjev in delavcev res uspelo ustvariti sodobno montažo.

Ing. E. Pazič in I. Hribar

Na sliki je ogrodje novega ostrešja nad novo klejarno v Tovarni pohišstva Cerknica.

Nova klejarna bo v prostorih dosedanje I. strojne in furnirnice. Leseno ostrešje je zamenjalo železno ogrodje, porušena pa je tudi stena, ki je ločevala dva bivša oddelka. Delo v novi klejarni bo tako nedvomno bolj zdravo pa tudi pazarno varnejše. Delovni prostor bo večji.

V. Kern

V avgustu končana poglavitna gradbena dela

Pred nami je mesec avgust. Navadno je vroč, letos pa bo — tudi če bi snežilo — še dosti bolj vroče. V avgustu morajo biti končani poglavitni gradbeni objekti v Cerknici, pa tudi v Martinjaku. Do konca meseca je treba končati rekonstrukcijo ostrešja v Tovarni pohišstva Cerknica, dokončati staro klejarno in jo spremeniti v II. strojno (novega imena še ni). Zgrajena mora biti večina skladišč gotovih izdelkov ob tovarni. V Martinjaku bodo končali z deli na ostrešju.

V tem mesecu bodo začeli tudi prva dela pri novi zgradbi ob tovarni za potrebe TP Cerknica in Skupnih strokovnih služb.

Del gradbenih objektov ostane le še prostor za turbine s generatorjem, del skladišča, sanitarije in garderobe na TP Cerknica, na TP Martinjak pa del ostrešja nad nitro oddelkom.

V avgustu bodo imeli gradbeniki delo še s kanali za sušenje, ko bodo morali izdelati podstavke, odvođe in podobno. V tem mesecu namreč začnejo z montažo kanalov v obeh tovarnah.

Tudi v kotlovnica gradijo naprej. Kotel, ki smo ga nedavno dobili, obziduje posebni strokovnjak, pa tudi v Martinjaku bo treba sezidati novo kurišče.

Tudi dela na cerkniškem silosu bodo v avgustu nadaljevali.

Ko bo večina gradbenih del zaključena, bo treba odstraniti navlako, ki se nabira in spreminja okolico v podobo zanemarjene, velike ropotarnice.

D. Trotošček

Počitniška praksa dijakov

V začetku meseca je prišlo v podjetje večje število praktikanov — srednješolcev, ki v proizvodnji opravljajo obvezno počitniško prakso. Dijaki in dijakinje različnih poklicnih šol delajo po programih, ki so jih predpisale šole. Strokovnjaki Bresta so mentorji, ki bodo strokovnjake uvajajo v skrivnosti, kako teoretično znanje uporabiti v praksi. Kakor vsako leto, tako je tudi letos največ praktikantov dijakov Tehnične šole — lesne smeri. Poleg dijakov našega I. letnika, ki opravljajo prakso v primarni predelavi lesa, je na praksi v TP Cerknica večje število dijakov višjih letnikov te šole.

Večina praktikantov prizadevno opravlja v programu prakse postavljene naloge, bilo pa je tudi nekaj posameznikov, ki so z malomarnim in neprizadevnim delom ter celo ignorantstvom in zafirkavanjem sodelavcev in inštruktorjev pokvarili splošen vtis dobro uspele počitniške prakse.

S prvim avgustom pride nova skupina praktikantov, želimo jim da bi v enomesečnem delu spoznali in osvojili čimveč strokovnega znanja, istočasno pa zahtevamo od njih korekten in tovariški odnos do sodelavcev in predpostavljenih ter prizadevno in disciplinirano opravljanje zaupanih nalog.

Posojilo Bresta za modernizacijo železnic

Že v prejšnji številki Obzornika smo objavili članek o potrebi in pogojih vpisa posojila za modernizacijo železnice. Znano je, v kakšnem stanju je železniška transportna mreža ter transportna sredstva in da je edini izhod iz sedanjega stanja v kompleksni investiciji. Železniška podjetja so na meji rentabilnosti z minimalno amortizacijo in velikimi investicijskimi potrebami.

Stanje opremljenosti železnice in slabe možnosti financiranja v lastni hiši, so narekovele, da se odločijo za razpis posojila.

Po investicijske mprogramu znaša predračunska vrednost 20 milijonov N dinarjev. Doslej je zbranih že 125 milijonov N dinarjev.

Razpisano posojilo pa zaenkrat še ni našlo pravega odmeva; doslej je namreč vpisalo obveznice le 12.500 občanov in 446 delovnih organizacij. Tem delovnim organizacijam se je v zadnjih dneh pridružil tudi Brest. Centralni delavski svet je na svoji zadnji seji obravnaval razpis za posojilo in glede na lastne možnosti financiranja (Brest je prav tako v rekonstrukciji) ter koriščenja tovrstnih transportnih uslug, vpisal 15 milijonov starih dinarjev. Brest bo prispeval sredstva po zaključnem računu za leto 1969 za dobo 6 let in po 6% obrestni meri. V prvih treh letih vpisanega posojila bo imelo podjetje možnost koriščenja komercialnih popustov v višini 3% vrednosti vpisanih obveznic. Za izplačilo obveznic garantira Jugoslovanska investicijska banka Beograd.

Dopisujte v

Brestov

obzornik, ki je
vaše glasilo!

Dnevna soba ABCD programa

ANALIZA normativov časa

V Tovarni pohištva Cerknica je že nekaj časa v navadi, da vsakih nekaj mesecev analiziramo gibanje normativov časa. Predzadnje tako analizo smo napravili novembra lani, zadnje pa junija letos. Pri predzadnji analizi smo ugotovili, da normative precej presegajo. Zaradi takega stanja na področju normativov smo se nenehno ubadali s problemom realnega planiranja delovne sile in proizvodnje. Prav zato je upravni odbor sklenil, da je treba normative popraviti na realno osnovno vrednost.

Po analizi za obdobje od 1. januarja 1968 do 30. oktobra 1968 smo posameznim oddelkom normative takole povišali:

- oddelku masivna proga za 18,5%,
- furnirnica za 28%,
- oddelku klejarna za 16%,
- oddelku razrez plošč za 10 odstotkov,
- oddelku II. strojne za 17%,
- oddelku priprava površin za 1,5%,
- oddelku nanosa površin za 15%,
- oddelku obdelave površin za 19%,
- oddelku montaže za 18,5%,
- oddelku pakirne za 16%.

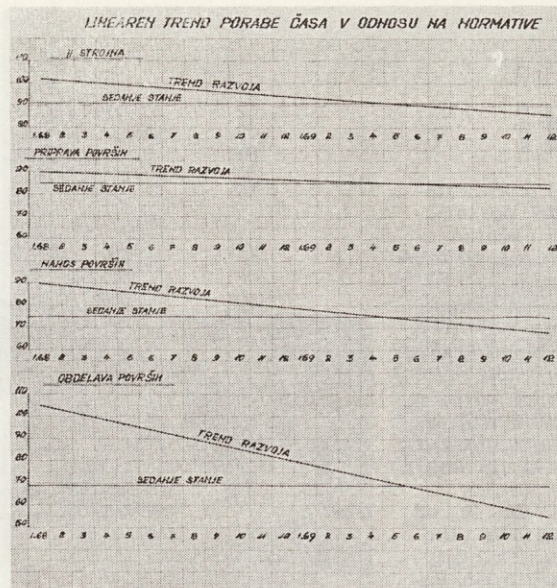
Na osnovi dejanske časovne vrste smo napravili grafikon za vsak oddelk posebej in pristočno začrtali trend razvoja. Poglejmo te trende na grafikonu:

Če nekoliko analiziramo grafične pregledne, lahko ugotovimo, da posamezni oddelki, na primer masivna proga, furnirnica in priprava površin nimajo nobene tendence razvoja, temveč se oklepajo srednje vrednosti ali pa je osnova časovna vrsta (mesečni podatki) tako razgibana — izjemna, da smo jo morali pri analizi zanemariti.

Pri ostalih oddelkih je v večini primerov trend razvoja precejšen in pozitiven, le v pakirni je negativen in gre v napačno smer. V tem oddelku produktivnost pada oziroma se poraba časa na enoto postopoma zvišuje.

Ker prostoročni trend nima analitične vrednosti, smo pri drugi analizi, ki smo jo napravili na osnovi daljšega obdobja (17 mesecev), uporabili matematične oblike za izračunavanje trenda. Glede na problem, ki ga analiza obravnava, smo uporabili metodo premice. Iz osnovnih podatkov smo za vsak oddelk posebej v relativnih številah izračunali, kako bi morali dosežati normativ časa v posameznem mesecu, če ne bi bilo različnih vplivov, ki vplivajo na to, da osnovna časovna vrsta (dejanski podatki) odstopa od premice.

Poglejmo ta tabelarni pregled in videli bomo, kakšne tendence se v posameznem oddelku kažejo in kam se bodo gibale tudi v prihodnje.

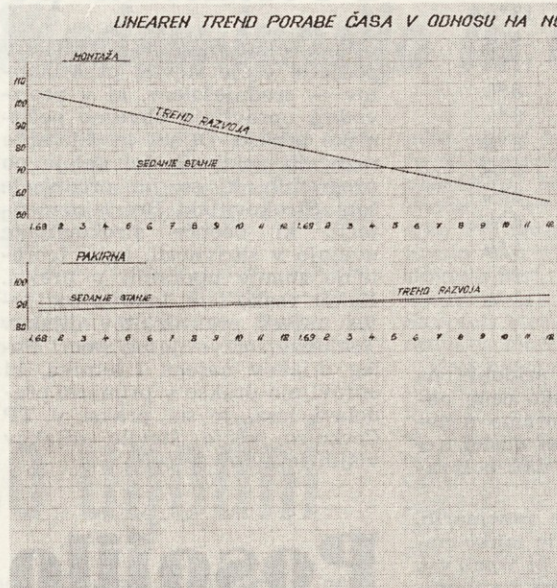

Zaradi lažje preglednosti smo napravili iz tabelarnega še grafični pregled, ki bolj plastično ponazarja dosežanja gibanja in prikaže razvojno smer v prihodnje.

Da bo razumljiveje, naj povem, da številke v tabelarnem pregledu predstavljajo odstotke porabljenega časa v odnosu na normative. Masivna proga je torej v

gledov, omenim naj le, da imajo vsi oddelki pozitivno gibanje, le oddelk pakirnice ima negativno. Tu porabijo časa za enoto stalno več, kar je nerazumljivo in bo treba to posebej analizirati.

Ta sestavek sem napisal zato, da dobi širši krog bralcev pregled nad produktivnostjo dela in

mesecu januarju 1968 porabila 4,47% manj delovnega časa, kot bi ga po normativih lahko. Ali če račun obrnemo, je norme za okrog 5% preseгла.

Enako je tudi pri ostalih oddelkih, le da je razvojna smer neprimerno bolj strma. V masivni progi so normativi časa od januarja leta 1968 pa do maja 1969 padli samo za 0,12%, medtem ko so na primer v oddelku razreza plošč padli od 113,8% na 80,2% ali za 33,6%.

Ostalih podatkov ne bom komentiral, ker so opazni iz pre-

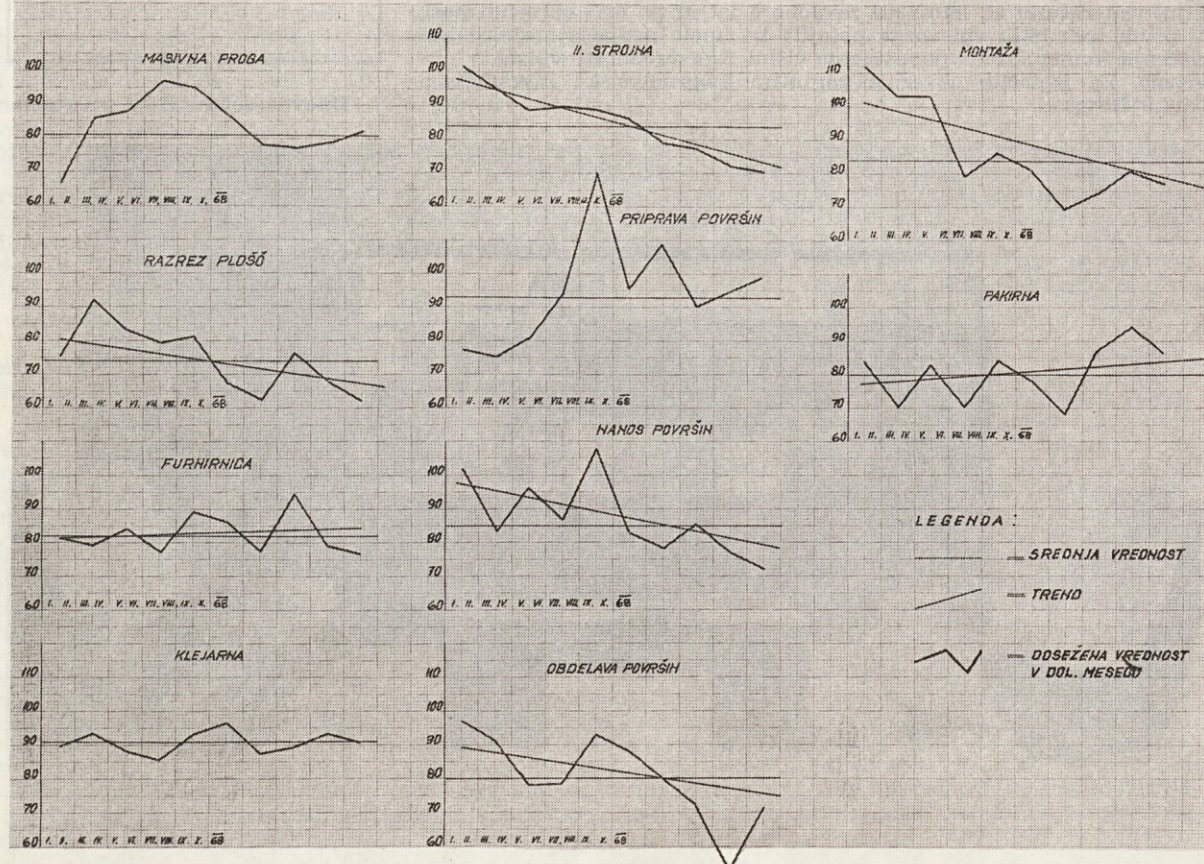
da bi bila to nova spodbuda za še bolj intenzivno delo, saj bodo le tako lahko vzporedno naraščali tudi osebni dohodki.

T. Kebe

Tabelarni pregled linearnih trendov o porabi časa v odnosu na normative

Mesec	Masivna proga	Razrez plošč	Furnirnica	Klejarna	II. strojna	Pripr. površin	Nanos površin	Obdelava površin	Montaža	Pakirna
1/68	95,53	113,8	104,81	106,94	102,15	89,59	90,64	105,13	105,60	88,99
2/68	95,52	111,7	103,37	105,08	101,44	89,31	89,67	102,90	103,51	89,18
3/68	95,51	109,6	101,93	103,22	100,73	89,03	88,70	100,67	101,42	89,37
4/68	95,50	107,5	100,49	101,32	100,72	88,75	87,73	98,44	99,33	89,56
5/68	95,50	105,4	99,05	99,46	99,31	88,47	86,76	96,21	97,24	89,75
6/68	95,49	103,3	97,61	97,60	98,60	88,19	85,79	93,98	95,15	89,94
7/68	95,48	101,2	96,17	95,74	97,89	87,81	84,82	91,75	93,06	90,13
8/68	95,48	99,1	94,73	93,88	97,18	87,53	83,85	89,52	90,97	90,32
9/68	95,47	97	93,29	92,02	96,47	87,25	82,88	87,29	88,88	90,51
10/68	95,46	94,9	91,85	90,16	95,76	86,97	81,91	85,06	86,79	90,70
11/68	95,46	92,8	90,41	88,30	95,05	86,69	80,94	82,83	84,70	90,89
12/68	95,45	90,7	88,97	86,44	94,34	86,41	79,97	80,60	82,61	91,08
1/69	95,44	88,6	87,53	84,58	93,63	86,13	79	78,37	80,52	91,27
2/69	95,43	86,5	86,09	82,72	92,92	85,85	78,03	76,14	78,43	91,46
3/69	95,43	84,4	84,65	80,86	92,21	85,57	77,06	73,91	76,34	91,65
4/69	95,42	82,3	83,21	79,00	91,50	85,29	76,09	71,68	74,25	91,84
5/69	95,41	80,2	81,77	77,14	90,79	85,01	75,12	69,45	72,16	92,03
6/69	95,40	78,1	80,33	75,28	90,08	84,73	74,15	67,22	70,07	92,22
7/69	95,39	76,0	78,89	73,42	89,37	84,45	73,18	64,99	67,98	92,41
8/69	95,38	73,9	77,45	71,56	88,66	84,17	72,21	62,76	65,89	92,60
9/69	95,38	71,8	76,01	69,70	87,95	83,87	71,24	60,53	63,80	92,79
10/69	95,37	69,7	75,57	67,84	87,24	83,59	70,27	58,30	61,71	92,98
11/69	95,36	67,6	74,13	65,98	86,53	83,21	69,30	56,07	59,62	93,17
12/69	95,35	65,5	72,69	64,12	85,82	82,93	68,33	54,84	57,53	93,36

GRAFIČNI PREGLED DOSEGAJJA NORM

Je treba PRAVILNIK o nagrajevanju tehničnih izboljšav spremeniti?

Pravilnik o nagrajevanju tehničnih izboljšav so sprejeli leta 1965. Medtem se je pri nas marsikaj spremenilo. Pa tudi ob uporabljanju tega pravilnika v praksi je bilo precej pomanjkljivosti, za katere menim, da jih je treba odpraviti.

Dogaja se, da nekatere komisije, ki ne poznajo dobro pravilnika, določajo višino nagrade kar po svoji lastni oceni ne glede na določila pravilnika. To vsekakor ni prava. Da bi to onemogočili, naj bi 12. člen pravilnika dopolnili tako, da bi poleg rokov za izdelavo zapisnika zadolževal komisije, naj zapišejo v zapisnik, po katerih določilih pravilnika o tehničnih izboljšavah so razpravljale o prijavi tehnične izboljšave.

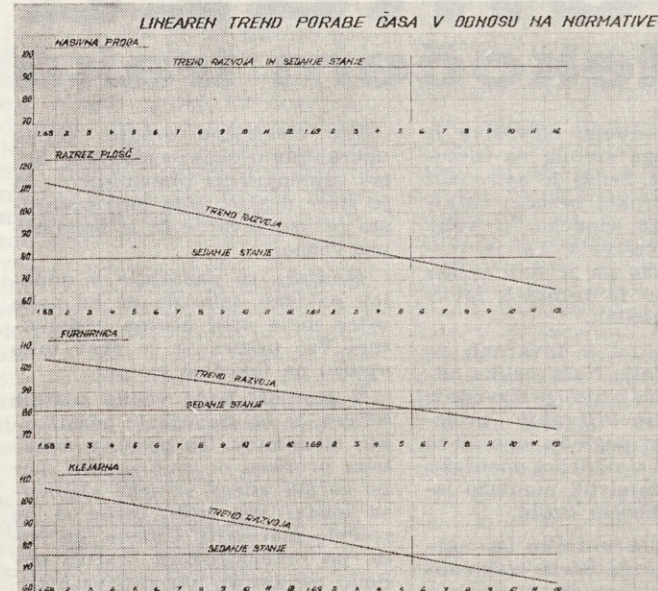
Besedilo 16. člena tega pravilnika je težko razumljivo in pre malo določno, zato je določanje višine nagrade preveč odvisno od osebnega vpliva članov komisije. Povsod se borimo proti osebnemu vplivu pri ocenjevanju. Prav bi bilo, da bi ga tudi tu skušali zmanjšati z bolj razumljivo in določno opisano isto vsebino.

Mislim tudi, da se ta člen in zadnji odstavek 7. člena med seboj pobijata, ali drugače povedano, kar eden trdi, drugi zanika. Tudi to je treba uskladiti.

Od takrat, ko je bil pravilnik sprejet, pa do danes, se je količina prejetega denarja v osebnih dohodkih povečala skoraj 2,5-krat, medtem ko je vrednost ene točke, dobljene po izračunu iz pravilnika, ostala vedno enaka, se pravi 1500 S din. Predlagam, da bi tudi to, v 20. členu postavljeno vrednost ene točke povečali. S tem v zvezi bi morali tudi drugi odstavek 20. člena, ki določa višino nagrade, kadar z izboljšavo dosežemo prihranke, večje od 4.561.000 S din.

Vsi vemo, da pravilno nagrajevanje tehničnih izboljšav lahko veliko pripomore pri premagovanju težav, ki nam jih nalaga proizvodnja, in prispeva k bolj ekonomičnemu proizvodnji. Zato bo prav, da odgovorni organi in službe žrtvujejo tudi za pregled pravilnika o nagrajevanju tehničnih izboljšav nekaj časa in morda odgovorijo na postavljeno vprašanje v naslovu pritrdilno.

I. Lovše

Rezultati prvega polletja so ugodni

Nadaljevanje z 2. strani
vloženi sredstvi in doseženo realizacijo. Čimveč je dosežena realizacije z nižjimi stroški, tem ugodnejši je finančni rezultat in boljše poslovanje podjetja. V lanskem letu smo rabili 0,93 N din stroškov za 1 N din realizacije, medtem ko smo v letošnjem letu dosegli 0,91 N din stroškov na 1 N din realizacije.

Ta primerjava nam pove, da so bili angažirani stroški v letošnjem letu učinkovitejši in je bila zaradi tega ekonomičnost poslovanja ugodnejša za 3%.

Dobiček je kategorija, ki predstavlja dosežena sredstva podjetja za razširjeno reprodukcijo. V lanskem I. polletju je znašala

stopnja dobička 6,1%, medtem ko znaša v letošnjem letu 9,3% kljub relativno hitremu naraščanju obsega prodaje.

Dobiček je prav tako rezultat ekonomičnosti gospodarjenja. To omenjamo zlasti s stališča stroškov kot kategorije poslovnega procesa in dosedanjega prepričanja, da je treba uspešnost gospodarjenja le skozi obseg proizvodnje. Stroški so tako ekonomska kategorija, ki bistveno vplivajo na dobiček, ki je cilj in osnovni pokazatelj gospodarjenja. Zato je tudi dolžnost slehernega delavca, zlasti pa strokovnih delavcev, da angažirajo stroške v skladu z ustaljenimi normativi.

B. Mišič

